

แนวทางการดำเนินงานตามกฎกระทรวงมาตรา ๘๐
แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๓๕

๑) ในกรณีแหล่งกำเนิดมลพิษมีรายงานผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำที่ผ่านออกจากระบบบำบัดน้ำเสีย ต้องแนบรายงานผลการตรวจฯ กับแบบทส. ๒ หรือไม่?

แบบทส. ๒ มีวัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย เท่านั้น ไม่ได้ตรวจสอบประสิทธิภาพของระบบบำบัดน้ำเสีย จึงไม่ต้องแนบรายงานผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำที่ออกจากระบบฯ

๒) ในกรณีไม่ได้มีการระบายน้ำที่ออกจากระบบบำบัดน้ำเสีย ออกสู่สิ่งแวดล้อม จะต้องบันทึกข้อมูลในแบบทส. ๑ และแบบทส. ๒ อย่างไร

หากไม่มีการระบายน้ำเสียออกสู่สิ่งแวดล้อมในวันที่ทำการบันทึกข้อมูลตามแบบทส. ๑ ให้บันทึก “ - ” ในช่วง การระบายน้ำทิ้งจากระบบบำบัดน้ำเสีย

เมื่อทำการบันทึกข้อมูลตามแบบทส. ๑ ครบทุกวันในรอบ ๑ เดือน เรียบร้อยแล้ว ให้ดำเนินการนำข้อมูลที่บันทึกในแต่ละวันในแบบทส. ๑ มาสรุปในแบบทส. ๒ ว่ามีการระบายน้ำทิ้งจากระบบบำบัดน้ำเสียกี่วันในรอบ ๑ เดือน กรณีระบายเป็นบางวัน ให้กรอกว่าระบายกี่วันและไม่ระบายกี่วัน เช่น ระบาย ๒๐ วัน ไม่ระบาย ๑๐ วัน เป็นต้น ในกรณีไม่มีระบายเลย ให้กรอก “ - ”

๓) ในกรณีที่น่าตะกอนที่เกิดขึ้นจากระบบบำบัดน้ำเสียไปจำหน่าย จะบันทึกข้อมูลในวิธีการจัดการที่เกิดขึ้นจากระบบบำบัดน้ำเสียและวิธีการกำจัดตามแบบทส. ๒ อย่างไร?

การบันทึกแบบทส. ๒ กรณีมีตะกอนส่วนเกินจากระบบบำบัดน้ำเสีย ให้ระบุวิธีการจัดการตะกอนที่เกิดขึ้น เช่น มีบ่อกักเก็บตะกอน มีลานตากตะกอน เป็นต้น และระบุวิธีการกำจัดตะกอนดังกล่าว เช่น จำหน่ายให้กับบริษัทเอกชน จ้างรถสูบลมมาสูบเพื่อไปกำจัด นำไปถมคันบ่อ เป็นต้น

๔) ในกรณีที่บันทึกข้อมูลปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข ในแบบทส. ๑ แล้ว ต้องมีการบันทึกข้อมูลปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขในแบบทส. ๒ ด้วยหรือไม่?

ให้นำข้อมูลปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ไขที่บันทึกในแต่ละวัน ตามตารางในแบบทส. ๑ มาสรุปเป็นปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ไข ในแต่ละเดือนสำหรับรายงานตามแบบทส. ๒ กรณีไม่มีให้กรอก “ - ”

๕) ในกรณีที่ระบบบำบัดน้ำเสีย คือ บ่อดักไขมัน บ่อเกรอะ-บ่อซึม จะมีวิธีคำนวณความสามารถในการรองรับน้ำเสียในหน่วยลบ.ม.ต่อวัน ในแบบทส. ๒ อย่างไร และการทำงานของระบบดังกล่าวเป็นแบบต่อเนื่องหรือไม่ต่อเนื่อง?

การบันทึกความสามารถในการรองรับน้ำเสียของบ่อดักไขมัน บ่อเกรอะ- บ่อซึม สามารถคำนวณได้จากผลรวมของปริมาตรความจุของทุกๆ บ่อ

การระบุการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย เป็นแบบต่อเนื่องหรือไม่ต่อเนื่อง ให้พิจารณาจากจำนวนวันที่น้ำเสียเข้าระบบ ถ้ามีน้ำเสียเข้าระบบทุกวัน จะเป็นการทำงานแบบต่อเนื่อง เช่น บ่อเกรอะ-บ่อซึม ซึ่งรองรับน้ำเสียจากห้องน้ำใช้ทุกวัน

๖) ในกรณีไม่มีมิเตอร์และอุปกรณ์กักเก็บน้ำใช้ ซึ่งทราบปริมาตรที่ชัดเจน จะมีแนวทางการบันทึกข้อมูลปริมาณการในแบบ ทส. ๑ อย่างไร?

ถ้ามีการใช้เครื่องสูบน้ำ สามารถเก็บข้อมูลจากขนาดของเครื่องสูบน้ำและระยะเวลาที่ใช้ในการสูบน้ำในแต่ละวัน

กรณีไม่มีทั้งมาตรวัดน้ำ อุปกรณ์กักเก็บน้ำใช้ และเครื่องสูบน้ำ ให้ประเมินปริมาณการใช้น้ำในแต่ละวันจากอัตราการใช้น้ำเฉลี่ยของแหล่งกำเนิดนั้นๆ

๗) ในกรณีไม่มีเครื่องวัดอัตราการไหลของน้ำเสีย มีแนวทางในการบันทึกข้อมูลปริมาณน้ำเสียที่เข้าระบบบำบัดน้ำเสียอย่างไร?

ถ้ามีการสูบน้ำเสียเข้าระบบบำบัดน้ำเสีย สามารถเก็บข้อมูลจากความสามารถของเครื่องสูบน้ำเสีย ซึ่งมีหน่วยเป็นปริมาณน้ำต่อเวลา และระยะเวลาที่ใช้ในการสูบน้ำเสียในแต่ละวัน

หากไม่สามารถจัดเก็บข้อมูลได้ อนุโลมให้ใช้การประเมินโดยใช้ค่า เฉลี่ยอัตราการเกิดน้ำเสียของแหล่งกำเนิดนั้น เช่น กรณีโรงงานอุตสาหกรรม อัตราการเกิดน้ำเสียคิดเป็นร้อยละ ๘๐ ของน้ำดีที่ใช้ สำหรับกรณีแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทชุมชน สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ให้ใช้ข้อมูลอัตราการเกิดน้ำเสียของแหล่งกำเนิดมลพิษของกรมควบคุมมลพิษ

๘) ในกรณีแหล่งกำเนิดมลพิษ ไม่ได้มีการระบายน้ำเสียออกสู่สิ่งแวดล้อม ต้องดำเนินการตามกฎหมายกระทรวงมาตรา ๘๐ หรือไม่?

หากเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่เข้าข่ายต้องดำเนินการตามกฎหมายกระทรวงมาตรา ๘๐ จะมีการระบายน้ำเสียออกสู่สิ่งแวดล้อมหรือไม่ก็ตาม ต้องจัดบันทึกสถิติข้อมูลระบบบำบัดน้ำเสียเป็นรายวันตามแบบทส. ๑ และสรุปผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียตามแบบทส. ๒

๙) ในกรณีสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง มีพนักงานบริการเพียงคนเดียว จะเข้าข่ายต้องดำเนินการตามกฎหมายกระทรวงมาตรา ๘๐ หรือไม่?

กฎหมายกระทรวงมาตรา ๘๐ จะบังคับใช้กับแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ได้แก่ สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงประเภท ก และประเภท ข ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่ง

พิจารณาจากที่ตั้งของสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง และสามารถตรวจสอบได้ว่าสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงของตนเข้าข่ายหรือไม่ จากใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ซึ่งออกโดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตั้งของกิจการสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง

๑๐) ในกรณี เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามความมาตรา ๘๐ เจ้าพนักงานท้องถิ่นและเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษจะมีดำเนินการอย่างไร?

เมื่อทราบว่ามีแหล่งกำเนิดมลพิษไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๐ เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะมีหนังสือแจ้งแหล่งกำเนิดที่ไม่เสนอรายงานตามแบบทส . ๒ และหากไม่ได้รับการประสานแจ้งตอบหรือในกรณีร้องทุกข์กล่าวโทษ เจ้าพนักงานท้องถิ่นและเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษเข้าตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษดังกล่าว

๑๑) ในกรณีจะ มีการนำน้ำเสียของ โรงงานอุตสาหกรรม ไปบำบัดนอกพื้นที่ ตั้ง ต้องดำเนินงานตามกฎกระทรวงมาตรา ๘๐ อย่างไร?

ตามมาตรา ๘๐ กำหนดให้ส่งรายงานประจำเดือนตามแบบ ทส . ๒ เสนอต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่แหล่งกำเนิดมลพิษนั้นตั้งอยู่ และ การนำน้ำเสียไปบำบัดนอกพื้นที่โรงงาน ต้องปฏิบัติตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว พ.ศ.๒๕๔๘

๑๒) ในกรณีแหล่งกำเนิดมลพิษเข้าข่ายต้องดำเนินงานตามกฎกระทรวงมาตรา ๘๐ แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์บำบัดน้ำเสียเป็นของตนเอง ต้องรายงานตามแบบทส. ๑ และทส. ๒ อย่างไร?

มาตรา ๗๐ แห่งพรบ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๓๕ กำหนดให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษที่กำหนดตามมาตรา ๖๙ มีหน้าที่ต้องก่อสร้าง ติดตั้งหรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียตามที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษกำหนด

ทั้งนี้ แหล่งกำเนิดมลพิษที่เข้าข่ายฯ สามารถขอคำแนะนำความรู้ทางวิชาการด้านการจัดการน้ำเสีย จากสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑๖ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด หรือศูนย์ช่วยเหลือให้ปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมมลพิษ

๑๓) ในกรณีแหล่งกำเนิดมลพิษ มีการดำเนินงานตามกฎกระทรวงมาตรา ๘๐ แล้ว แต่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นยังคงได้รับแจ้งปัญหาเรื่องร้องเรียนมลพิษทางน้ำจากแหล่งกำเนิดมลพิษดังกล่าว องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะมีแนวทางการดำเนินการอย่างไร?

เจ้าพนักงานท้องถิ่นสามารถทำความเข้าใจและข้อเสนอแนะในแบบจัดส่งรายงานสรุปผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียที่เสนอไปพร้อมกับรายงานตามแบบทส. ๒ ที่รวบรวมส่ง เพื่อประกอบการพิจารณาของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ

๑๔) กรณีแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทอาคารบางประเภทและบางขนาด เช่น โรงเรียน จะมีการคิดคำนวณพื้นที่ใช้สอยอย่างไร และต้องคิดคำนวณพื้นที่ใช้สอยทุกอาคารในโรงเรียนหรือไม่?

พื้นที่ใช้สอยของอาคารโรงเรียน ให้ถือตามเนื้อที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร เฉพาะอาคารที่เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำเท่านั้น เช่น อาคารเรียน อาคารโรงอาหาร อาคารสำนักงาน เป็นต้น และนำมารวมกันทุกอาคาร

๑๕) กรณีที่แหล่งกำเนิดมลพิษส่งน้ำเสียไปบำบัดในระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องดำเนินงานตามกฎหมายกระทรวงมาตรา ๘๐ หรือไม่?

แหล่งกำเนิดมลพิษ ที่เข้าข่ายต้องดำเนินงานตามกฎหมายกระทรวงมาตรา ๘๐ จัดส่งน้ำเสียไปบำบัดโดยระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชนที่มีอยู่ในเขตท้องที่และเสียค่าบริการตามอัตราที่กำหนดให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แหล่งกำเนิดมลพิษนั้น ไม่ต้องจัดทำแบบทส.๑ และทส.๒

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นผู้ครอบครองระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน ต้องจัดทำแบบทส .๑ และแบบทส . ๒ และเสนอรายงานสรุปผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียรายเดือน (แบบทส .๒) ยื่นต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น ที่ตั้งของระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน

๑๖) กรณีเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ตนเอง ต้องยื่นรายงานสรุปผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียรายเดือน (แบบทส.๒) อย่างไร?

ในกรณีดังกล่าว นายกเทศมนตรี หรือ นายกองกำกับการบริหารส่วนตำบล เป็นทั้งผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ และเจ้าพนักงานท้องถิ่น

ดังนั้น นายกเทศมนตรีหรือนายกองกำกับการบริหารส่วนตำบล ในฐานะผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ ต้องจัดเก็บสถิติข้อมูลตามแบบ ทส .๑ และรายงานสรุปผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียรายเดือนตามแบบทส. ๒ โดยอาจมอบหมายเป็นลายลักษณ์อักษรให้เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการแทนก็ได้

๑๗) กรณีระบบบำบัดน้ำเสียที่มีการติดตั้งเครื่องตรวจวัดคุณภาพน้ำทิ้งแบบอัตโนมัติ ต้องแนบผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำทิ้งรายวันในแบบทส.๑ และแบบทส. ๒ หรือไม่?

สำหรับระบบบำบัดน้ำเสียที่มีการติดตั้งเครื่องตรวจวัดคุณภาพน้ำทิ้งแบบอัตโนมัติ ให้แนบผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำทิ้งทุกวันแยกตามพารามิเตอร์ที่ตรวจวัด โดยทำการสรุปผลเป็นสถิติแบบตารางหรือกราฟตามความเหมาะสมเป็นรายวันใช้แนบประกอบแบบทส . ๑ และรายเดือนใช้แนบประกอบการรายงานตามแบบทส. ๒

๑๘) กรณีสถานประกอบการหรือหน่วยงานราชการ เป็นเจ้าของหรือครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ หลายแห่ง ต้องดำเนินงานตามมาตรา ๘๐ ทุกแห่งหรือไม่?

ถ้าแหล่งกำเนิดมลพิษดังกล่าวเข้าข่ายต้องดำเนินงานตามกฎหมายกระทรวงมาตรา ๘๐ เจ้าของหรือผู้ครอบครองต้องดำเนินการเก็บข้อมูลและสถิติตามแบบทส. ๑ และสรุปผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียรายเดือนตามแบบทส. ๒

๑๙) กรณีระบบบำบัดน้ำเสียอยู่ในช่วงทดลองเดินระบบ ต้องจัดเก็บข้อมูลและสถิติข้อมูลตามแบบทส. ๑ หรือไม่?

ในกรณีที่แหล่งกำเนิดมลพิษมีระบบบำบัดน้ำเสียเป็นของตนเอง จะ ต้องเก็บสถิติและข้อมูลของระบบบำบัดน้ำเสียตามแบบทส.๑ และระบุในช่องปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ไข ว่า “อยู่ในช่วงทดลองเดินระบบ”

๒๐) กรณีระบบบำบัดน้ำเสียชำรุดไม่สามารถใช้งานได้ แต่มีการบำบัดน้ำเสียด้วยการใช้สารสกัดชีวภาพ ต้องจัดเก็บข้อมูลและสถิติข้อมูลตามแบบทส.๑ หรือไม่?

แหล่งกำเนิดมลพิษที่ต้องเก็บสถิติและข้อมูลของระบบบำบัดน้ำเสียตามแบบทส.๑ ทุกวัน หากพบว่า มีโครงสร้างระบบบำบัดน้ำเสียหรือเครื่องจักรชำรุดไม่สามารถใช้งานได้ เช่น ระบบขูด ตัน ท่อน้ำชำรุด เป็นต้น และบันทึกว่า “ผิดปกติ ” ในช่องการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย และให้ระบุปัญหาและอุปสรรค และแนวทางการแก้ไขไว้ด้วย